

(ficció)

ENTREVISTA AMB UN EXTRATERRESTRE

per Jaume Puigbò

Era una nit boirosa del mes de gener. Conduïa el 2 CV amb dificultat, malgrat les cadenes, per la nevada carretera del bosc de Campelles, al Pirineu gironí, fins a arribar al lloc de la cita, un indret anomenat Plans del Baell. Tenia el cor en un puny i no era pas per manca de pràctica, ja que en la meua curta vida periodística m'havia entrevistat amb grans personalitats. Però aquesta entrevista seria única en la meua existència, de fet única, que jo sàpiga, en la història de la humanitat, perquè era a punt de trobar-me amb... un extraterrestre! L'encontre havia estat facilitat per un conegut ufòleg català, que prefereix romandre en l'anonimat, que em va trucar un dia i em va dir: "Hi ha algú assabentat de la polèmica que heu encetat a la vostra revista sobre els extraterrestres i vol donar-vos algunes informacions que ell té al respecte".

Vaig arribar al lloc cinc minuts abans de l'hora acordada. Poc després es girà un vent arremolinat que feia volar la neu i les branques caigudes dels arbres, i, fins i tot, vaig tenir la sensació que m'arrencaria a mi i el cotxe del terra. Va cessar de sobte i entre la boira vaig distingir uns llums. Mentre els estava mirant algú es va aproximar a la porta del cotxe i en un català perfecte em va dir: "Sou en Puigbò?" Només vaig tenir temps de veure els sis dits de la seva mà estilitzada de pianista, perquè tot seguit em vaig desmaiar. Quan em vaig despertar era en una cambra ultramoderna, decorada amb objectes i mobles tots ells de color blanc o blau. Es respirava seguretat i confort. Vaig alçar la vista i vaig veure un ésser d'estatura mitjana, semblant a nosaltres, però sense cabells i amb sis dits a cada mà. La seva mirada era intensa. Va enraonar ell primer: "Sóc Sprus. Com us haig de dir, Jaume o Puigbò?" Malgrat ésser un estrany, la seva veu inspirava tanta confiança que li vaig contestar sense pensar-m'hi que em digués Jaume. A continuació vaig posar en marxa la gravadora i vàrem començar l'entrevista.

(ciència): *—Estic molt sorprès que parreu català. Pensava que fariem l'entrevista en anglès.*

Sprus: *—Cadascun de nosaltres s'especialitza en un poblé i en una llengua de les moltes que es parlen al vostre planeta i hom observa continuament el desenvolupament d'aquests pobles. Alguns dels meus col·legues estan molt preocupats. Jo, en canvi, em sento una mica més optimista que fa uns anys.*

(ciència): *—(Musitant per a mi mateix) Així el que em deia l'avia de l'àngel de la guarda és veritat...*

Sprus: *—Què dieu?*

(ciència): *—Oh, res, perdoneu... Continueu, d'on veniu, per què heu escollit aquest lloc per a la nostra cita?*

Sprus: *—Venim de l'estel que vosaltres anomeu estel de Barnard, que és a una distància de sis anys-llum de la vostra Terra. Hem forma una colònia cilíndrica, del tipus que els terrestres anomeu anomeu d'O'Neill, a la zona dels asteroides. Ara acabo d'arribar d'allí. He escollit el Pirineu per a aquesta cita perquè sóc un enamorat d'aquestes muntanyes que em recorden la meua llar.*

(ciència): *—Expliqueu-nos com és el vostre planeta.*

Sprus: *—És similar a la Terra. Ara bé les nostres ciutats són veritables comunitats d'uns tres mil a trenta mil habitants, agrupades en unitats d'unes poques fins a desenes o fins centenars. Tothom viu en cases individuals amb jardí i el nivell de convivència i participació en les activitats comunitàries acostuma a ser molt alt, si bé depèn de cada individu, ja que nosaltres respectem molt la llibertat personal. La cèl·lula de la nostra societat no és la família sinó l'ésser humà, el que nosaltres anomenem *ontoi*.*

(ciència): *—Però la família existeix? Com són les relacions humanes, al nivell sentimental, vull dir.*

Sprus: *—Com ja us he dit, la llibertat és un dels nostres principis més arrelats. Per altra banda, una de les característiques de l'*ontoi* és la seva concentració i dedicació al que fa, unida a la variabilitat dels seus interessos. És a dir, nosaltres vivim molt intensament cada moment, perquè el nostre nivell de vida ens imposa molt poques restriccions. Naturalment, això fa que esgotem amb relativa rapidesa les nostres idees en un projecte de recerca o la nostra comunicació emocional amb una altra persona. És a dir, les relacions humanes duren un cert període de temps, mentre hi ha comunicació i convergència d'interessos; això no vol dir que siguin frívols, al contrari, són molt profundes. Naturalment hi ha gran diversitat, segons els individus. Algunes parelles es mantenen juntes tota una vida. Altres se separen i continuen la relació a un altre nivell (d'amistat), etc.*

(ciència): *—Això no comporta soledat?*

Sprus: —Potser sí, però hi estem acostumats. A més, cada persona té un robot que s'ocupa de totes les tasques domèstiques, fa de secretari, de company de jocs, etc. Per altra banda, cada individu dedica (estic enraonant sempre fent un terme mitjà) un 20% del seu temps als afers col·lectius, la major part de vegades a través d'un sistema de TV interactiu. És a dir, que cada *ontoi* se sent part de la societat en la qual viu.

(ciència): *—Aleshores, el vostre sistema polític com és?*

Sprus: —És una democràcia directa. No hi ha pròpiament parlant polítics, ja que el nivell de preparació de cada ciutadà és tan alt i la disponibilitat de temps tan gran (la producció està totalment robotitzada) que els polítics no són necessaris. Ara bé, hi ha experts. Quan s'estudia un projecte comunitari es nomenen diferents comissions d'experts que presenten els seus informes i després es vota. Naturalment que hi ha assumptes que són interns d'una comunitat, ja sigui geogràfica o professional, i només són votats per aquesta comunitat. Altres assumptes (les lleis fonamentals, per exemple) són votats per tots els ciutadans del sistema planetari.

(ciència): *—Tornem a aquesta qüestió de la família. Pel que heu dit em sembla que la família tal com la coneixem nosaltres no existeix en el vostre planeta. No és això una aberració? Com crieu els nens, aleshores?*

Sprus: —Bé, deixeu que us expliqui. El nostre sistema planetari, que consta d'un planeta, Ars, i tres llunes té aproximadament 1.300.000.000 habitants. Per cert, ja heureu imaginat que en tenir dotze dits nosaltres utilitzem el sistema duodecimal i, per tant, aquesta xifra seria de 300.000.000 en el nostre sistema. Com que la manca de tensions, la bona alimentació i l'aire pur han augmentat la mitjana de vida a uns dos-cents anys terrestres, i estem en creixement zero, la reproducció és molt baixa. La fecundació de l'òvul té lloc en un laboratori i els nens es crien en escoles (internats) fins a arribar a la vida adulta. Això vol dir que quan ells desitgen trencar el cordó umbilical i anar a viure pel seu compte ningú no els ho impedeix. Sé que trobeu això molt difícil d'empassar, però us prego que us comporteu com un ésser racional i que considereu dos punts. En primer lloc, la vostra pròpia història us dóna exemples de coses considerades aberrants (el divorci, els contraceptius, etc.) en una època i que ara trobeu naturals, i al revés (l'esclavitud). Per altra banda, poseu-vos en al meua òptica: jo trobo aberrant que deixeu néixer subnormals, que un fill hagi de rebre la repressió o les neures d'uns pares. Penseu que fins i tot el vostre sistema de paternitat responsable no acaba de funcionar. Pot haver-hi gent que realment desitgi tenir un fill, però li agradaria tenir-lo una mica gran ja, no té la paciència que un bebè requereix. I no penseu que en el

nostre sistema manquin els sentiments.

Quan un nen "neix", és a dir, quan el període de gestació en el laboratori acaba, va a una escola especial on una professora-mare es fa càrrec d'ell (ajudada per un robot). Aquesta professora viu prop de l'escola i el té a estones a casa, i com el més usual és que visqui aparellada, aquest nen coneixerà una primera figura masculina (la qual cosa tampoc no és massa determinant en la nostra societat, en la qual les diferències entre sexes són mínimes, cada persona és una persona total). Als cinc anys el nen va a una altra escola comunitària formada per unes quantes parelles de professors que viuen prop de l'edifici de l'escola, etc... Si coneixeu els campus americans us podeu fer una idea del que us descriu, sempre que feu les modificacions necessàries per adaptar el sistema a edats inferiors a les dels joves americans universitaris. L'afecte que es desenvolupa entre el nen i la seva professora-mare pot continuar tota la vida i els amics dels professors del nen en la segona etapa de la seva educació se'l poden emportar de viatge, per exemple. Tot segons els gustos de cada individu i respectant al màxim la llibertat de cadascú.

(ciència): *—El que dieu sembla gairebé el comunisme. Quin paper juga la propietat privada en la vostra societat?*

Sprus: —Els mitjans de producció són de la col·lectivitat, ja que com us he dit la producció té un interès escàs per a nosaltres perquè està totalment robotitzada. Les nostres principals activitats són l'art, la ciència, la filosofia, etc., és a dir, activitats culturals.

(ciència): *—Però quina utilitat té tot això?*

Sprus: —Aquesta pregunta és típica d'un membre d'una civilització, perdoneu, poc desenvolupada. Durant molts segles la major part de la nostra població s'ocupava de tasques "útils", és a dir, d'aconseguir el que era necessari, primer per a la subsistència, després per al benestar. Quan vàrem assolir el creixement zero (l'equilibri, l'equilibri dinàmic és un dels nostres conceptes filosòfics més fonamentals) i vàrem aconseguir automatitzar la producció es va produir una gran crisi en una capa molt important de la nostra societat, ja que, de sobte, molts es varen adonar que allò pel que ells i els seus avantpassats havien lluitat tan esforçadament, a partir d'aquell moment ja ho tindrien amb un mínim esforç, i el que havien menyspreat per inútil, el que contribuïa al desenvolupament de l'esperit de l'*ontoi*, era l'essencial de l'existència. Nosaltres hem anomenat aquest període que s'estén des d'aquella crisi fins als nostres dies l'*Ontoièra*.

Però continuem el que m'havíeu preguntat sobre la propietat. La propietat privada evidentment existeix. Cadascú posseeix una o més cases i els mitjans de transport i recreatius que estimi necessaris. Aquestes pertinences personals queden a disposició de la col·lectivitat a la mort de l'individu, exceptuant aquelles que són guardades com records per les persones que l'han estimat. Alguns dels objectes passen a formar part del fons dels museus. Altres passen a ser utilitzades per altres individus. Per exemple, quan una casa queda vacant, al cap d'un temps és ocupada per un altre individu, i si no és del seu gust només ha de trucar al servei local de robots perquè vinguin i li'n facin una de nova reciclant la major part dels materials de que és composta.

(ciència): *—Però sens dubte i deu haver classes socials, gent amb més diners i més béns que altres. Quin estimul hi ha per treballar més, guanyar més diners, tenir més béns?*

Sprus: —Veig que no m'enteneu. Es treballa pel gust de treballar, per enriquir-se espiritualment. No hi ha cobdícia perquè els béns materials no són més que un mitjà i no un fi. Suposem que jo vulgui tenir una avioneta o un iot. Si els desitjo per un període curt els demanaré restats del fons comú (com els hippies d'Amsterdam havien proposat de fer amb les bicicletes). Els robots s'ocupen del manteniment d'aquests béns comuns. Si realment sóc molt afeccionat a la vela, posem per exemple, demanaré un dels models d'embarcació estàndard i un equip de robots que me'l modifiquin segons els meus gustos. I si estic "torrat" per la navegació dissenyaré jo mateix el meu vaixell i els robots me'l construiran. I si el meu veí en vol tenir dos, de vaixells, ho pot fer. A mi què m'importa! Tenir més béns no dóna més *status* social. De fet, el concepte de *status* social no existeix. Com podeu comprendre, el diner no existeix. De què serviria! Cadascú fa el que vol sense molestar els altres. Hi ha bastant sentit de disciplina, de col·lectivitat, això sí. Per exemple, com ja us he dit hom sol dedicar un 20% del temps als afers col·lectius. Aquesta no és, però, una norma estricta. Hi ha gent que passen llargues temporades dedicats al desenvolupament dels seus propis projectes.

(ciència): *—I viatgeu gaire?*

Sprus: —Com que tothom està connectat electrònicament amb tothom i que els robots s'ocupen de proveïment, només viatgem per plaer i quan estem treballant en algun projecte que ho requereix. No hi ha cap tipus d'embús de trànsit com els que vosaltres sofriu cada dia.

(ciència): —*Això de l'equilibri dinàmic, ens ho podríeu explicar?*

Sprus: —Sí, la nostra societat és molt estable perquè està basada en l'equilibri: si tallem un arbre en plantem un altre. És una societat presidida per la simetria en el sentit ampli de la paraula, tal com els meus col·legues m'han dit que la comencen a entendre els vostres matemàtics. Potser aquest sigui el moment de parlar sobre una cosa per la qual penso que deven sentir curiositat, i és amb quin "combustible" ens movem per les enormes distàncies interstel·lars.

La resposta és que amb cap. Utilitzem la gravitació. Hem creat una mena de canons gravitatoris, utilitzant estels de neutrons que amb un efecte de "bola de neu" hem aconseguit col·locar en punts estratègics del nostre entorn. Si ho pesu un moviment crea una asimetria i a causa de la naturalesa radial del camp gravitatori ha de ser compensada per una altra asimetria en un altre lloc del univers. Fent ús de potents ordinadors i dels canons gravitatoris, el moviment, per a nosaltres, consisteix en el pas d'un estat simètric o un altre. Aquest canvi d'estat consumeix molt poca energia. El que en gasta molta són les asimetries, que nosaltres procurem evitar al màxim. Amb els coneixements que teniu de física ja veieu que la massa de la nau és aleshores irrellevant. En un camp gravitatori aconsegueix la mateixa acceleració una astronau d'una tona que una de mil tones.

Si em permeteu una crítica, en el pla ecològic esteu creant massa asimetries. Pot haver-hi un punt de no retorn. Si veiéssiu les videocassettes que tenim de Barcelona, del Vallès o de la Costa Brava de fa tan sols trenta anys, us esgarriaríeu. Tornant el que hem comentat abans sobre la relativitat del que és o no aberrant, jo, com a amic de Catalunya, us he de confessar que trobo aberrant que la Costa Brava no fos declarada parc natural fa cinquanta anys. Quan veig les vostres pel·lícules i observo els herois tirant una cigarreta a terra (segurament perquè hom considera que queda molt home) no entenc com vosaltres, que encara viviu en una societat de prohibicions, no censureu aquestes escenes.

(ciència): —*I el vostre nom, Sprus, és un cognom? Què significa?*

Sprus: —És un nom de pila, el d'un arbre similar al vostre avet de Nadal, però que no creix gaire. Tots tenim un nom de pila que escollim nosaltres mateixos i un codi d'identificació.

(ciència): —*Teniu armes?*

Sprus: —Les armes han estat pràcticament desterrades del nostre planeta. El nostre sistema defensiu està concentrat en una de les llunes i algunes estacions orbitals i planetes no habitables del nostre sistema solar. En una altra lluna tenim les fàbriques més importants i l'altra, l'habitable, és per al turisme.

(ciència): —*I com és el vostre art?*

Sprus: —Molt variat. Personalment jo em sento molt identificat amb un dels vostres artistes: Miró.

(ciència): —*Si ho he entès bé, heu vingut en so de pau.*

Sprus: —Sí, som aquí des de fa gairebé deu mil anys i ens limitem a estudiar la vostra evolució sense interferir-hi, però hi ha hagut moments, particularment en aquest segle, en què ens hem sentit molt preocupats pel curs que prenen els esdeveniments.

(ciència): —*Hi ha altres civilitzacions intel·ligents a la nostra galàxia?*

Sprus: Nosaltres n'hem explorat una mínima part i en coneixem una dotzena, però la vostra és la més avançada després de la nostra.

(ciència): —*I quan creieu que arribarem al vostre grau de civilització?*

Sprus: —Oh!, no sóc un adiví. Potser mai. La nostra és, penso jo, una opció entre moltes possibles. La nostra societat està basada en la justícia (absència de classes dominants), una tecnologia avançada (sobretot en matèria d'ordinadors i control de les fonts energètiques), l'equilibri (la principal expansió és la del saber) i la flexibilitat (hi ha un mínim de normes i una àmplia llibertat individual). És una societat molt estable. No solament hem eliminat les guerres, sinó les tensions psíquiques. Bé, això s'hauria de matissar una mica, ja que en tot esforç intel·lectual hi ha

tensió.

(ciència): —*Però si ho he comprès bé, la gent no té una professió determinada en la vostra societat.*

Sprus: —Efectivament, l'era de l'especialització va acabar amb la robotització total de la producció. Hem aconseguit un alt grau d'integració dels coneixements en part gràcies a la nostra xarxa informàtica que permet un accés directe als darrers descobriments des de la pantalla de l'individu a casa seva. Per altra banda, la gent es recicla constantment a les universitats. Com que tenim tant de temps lliure podem dedicar-nos a diferents projectes simultàniament. Podem pintar els matins i fer recerca a les tardes, per exemple. El llarg de la nostra dilatada vida qualsevol de nosaltres haurà estat en diversos períodes pintor, metge, físic, antropòleg, etc.

(ciència): —*Si em permeteu una pregunta sobre política, d'això de la LOAPA, què en penseu?*

Sprus: —Com ja he indicat, la nostra civilització descansa sobre uns pilars; un d'ells és la justícia. No hi ha ni classes ni pobles dominants. Basant-me en això, jo us diria que si a la llarga es vol evitar la desmembració del que en diu Espanya, aleshores s'han de respectar igual totes les nacions membres. No pot haver-hi una llengua oficial, per exemple. O totes ho són o cap no ho és. Si s'escollís la primera opció, això comportaria, per exemple, la senyalització viària, en tot el territori de l'Estat espanyol, en les quatre o més llengües que tingueu. Això faria que un català no es trobés estrany a Madrid i, al mateix temps, ajudaria un castellà a comprendre millor els bascs, possem per cas. Si els futurs canals de televisió per a l'ús de les nacionalitats tinguessin abast estatal, crec que, a poc a poc, els ciutadans de l'Estat espanyol anirien aprenent totes les llengües i començarien a respectar-se mútuament en un pla d'igualtat total. Penso que és una política equívoca fer concessions que només impliquen una determinada zona. Si es decidís per la segona opció, aleshores aniríem a una situació de tipus europeu. Cada nació tindria la seva llengua pròpia (una sola) i s'utilitzaria una llengua vehicular (possiblement el castellà) tal com la majoria de països utilitzen l'anglès. Aquesta llengua vehicular no vindria imposada, sinó que seria la natural, donades les circumstàncies.

(ciència): —*Per acabar, ens podríeu revelar un secret, si el coneixeu? És certa la conjectura de Goldbach?*

Sprus: —Perdoneu, conec el significat del mot conjectura, però això de *gol-back*, té alguna cosa a veure amb el futbol? No serà referent als Mundials?

(ciència): —*Oh, no! és una cèlebre conjectura matemàtica que afirma que tot nombre parell és suma de dos primers. Per exemple, el 24 és 13 + 11. Els nostres matemàtics s'han esforçat durant més de cent anys a provar-la i l'han comprovada amb l'ajut de potents ordinadors fins a nombres astronòmics, però encara no han aconseguit demostrar-la. El que se sap és que tot nombre parell és suma d'un primer i d'un altre nombre que com a màxim es descompon en dos primers.*

Sprus: —Vaja, és una qüestió veritablement interessant. Vaig a consultar-la a l'ordinador de la colònia, ja que l'ordinador de la nau no crec que tingui aquesta dada a la memòria. (Se'n va cap a una pantalla i polsa els botons d'un teclat enigmàtic. La resposta tarda uns minuts a arribar.)

Sprus: —Afirmatiu, és certa. Em penso que quan torni a Ars em dedicaré una temporada a les matemàtiques.

Passem la resta de la nit parlant sobre Catalunya i em fa infinitat de preguntes que jo, sense ordinador a mà, no puc contestar del tot, encara que la major part de la conversa gira sobre la meua persona i les meves opinions, ja que sembla que coneix bé la nostra problemàtica.

Al final em diu que se'n ha d'anar i m'acompanya fins a l'escaleta. Ens abracem i li pregunto si ens tornarem a veure. Em contesta que ha de tornar aviat al seu planeta però que el meu record el tindrà sempre present. Li dic el mateix i em dirigeixo al cotxe, des del qual ens fem una darrera salutació amb la mà. Veig com em pren el vol, silenciosament, pausadament, fins a arribar a una altura considerable i aleshores desapareix com una centella. Engego el 2 CV quan comença a clarejar i em dirigeixo a Campelles. Paro a la fonda, que ja és oberta, a prendre un cafè, i es posa a nevar. És inútil de portar testimonis al lloc dels fets, la neu esborrarà les empremtes de l'astronau en qüestió de minuts. Ningú no em creurà.

(Jaume Puigbò)